

УДК 378.4.091.33.016:811.161.2'373.611

DOI <https://doi.org/10.24919/2518-1602.2026.11.10>

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАНЬ ОНОМАСТИЧНИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ВІРА КОТОВИЧ,

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна, Дрогобич)
virakotovych@dspu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6370-8135>

Researcher ID: M-6500-2018

МАР'ЯНА МАРКОВА,

доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури та теорії літератури, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна, Дрогобич)
markmar@dspu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3161-5476>

НАТАЛІЯ КАЛИТА,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна, Дрогобич)
n.kalyta@dspu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0009-0004-7033-5508>

У статті розглянуто методологію ономастичних досліджень у контексті навчальних дисциплін «Методологія наукових досліджень», «Методологія лінгвістичних досліджень», «Основи педагогічних досліджень та академічної доброчесності» та обґрунтовано доцільність її використання у підготовці майбутніх учителів. Актуальність теми зумовлена зростанням інтересу до ономастики як міждисциплінарної галузі мовознавства, що дає змогу досліджувати мовні, історичні, культурні та соціальні процеси через систему власних назв, а також потребою формування дослідницьких компетентностей у здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: методологія наукових досліджень, методи дослідження, дослідницька компетентність, ономастика, власні назви, освітній процес.

METHODOLOGY OF SCIENTIFIC RESEARCH AS A BASIS FOR THE FORMATION OF ONOMASTIC RESEARCH SKILLS OF HIGHER EDUCATION STUDENTS

VIRA KOTOVYCH,

Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Chair of Ukrainian Language, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine, Drohobych) *virakotovych@dspu.edu.ua*

MARIANA MARKOVA,

Doctor of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Ukrainian Literature and Theory of Literature, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine, Drohobych)
markmar@dspu.edu.ua

NATALIA KALYTA,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Pedagogy and Methodology of Primary Education, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine, Drohobych) *n.kalyta@dspu.edu.ua*

*The article examines the methodology of onomastic research in the context of the academic disciplines "Methodology of Scientific Research", "Methodology of Linguistic Research", "Fundamentals of Pedagogical Research and Academic Integrity", and justifies the feasibility of its use in the training of future teachers of secondary education institutions. **The relevance of the topic** is due to the growing interest in onomastics as an interdisciplinary field of linguistics, which makes it possible to study linguistic, historical, cultural and social processes through the system of proper names, as well as the need to form research competencies in students.*

***The objective of the article** is to clarify the essence of the concept of scientific research methodology as a holistic system of principles, approaches, and methods of scientific knowledge. The structure of the methodology, which covers the philosophical, general scientific and special scientific levels, is defined, which ensures the formation of a holistic understanding of the organization of research activities among higher education students. The main methods of onomastic research are analyzed, their specifics, possibilities of application and significance for the comprehensive analysis of proper names in various aspects of their functioning are outlined. It is emphasized that the effectiveness of onomastic studies is ensured by the integration of various methods, which makes it possible to carry out a comprehensive analysis of onyms in structural, semantic, functional, and cultural-historical dimensions. The didactic potential of onomastic material, which contributes to the development of analytical thinking, interpretation skills, and independent scientific research, has been identified.*

*The feasibility of using onomastic methods in the educational process as an effective means of forming research skills and professional training of future teachers is substantiated. **The conclusion** is made about the importance of onomastics as a tool for integrating theoretical knowledge and practical activities.*

***Key words:** scientific research methodology, research methods, research competence, onomastics, proper names, educational process.*

Постановка проблеми. Сучасна ономастика є однією з найдинамічніших галузей мовознавства, що активно розвивається в умовах міждисциплінарних досліджень. Вона привертає увагу науковців завдяки можливості простежити історико-культурні, соціальні та мовні процеси через аналіз власних назв. Зростання інтересу до ономастичних студій зумовлене також потребою глибшого осмислення мовної картини світу та національної ідентичності. Теперішня освіта орієнтована на розвиток дослідницьких компетентностей студентів, які необхідні для самостійного аналізу інформації, критичного осмислення явищ та проведення наукових досліджень у різних галузях знань. У цьому контексті навчальні дисципліни «Методологія наукових досліджень», «Методологія лінгвістичних досліджень», «Основи педагогічних досліджень та академічної доброчесності» забезпечують засвоєння основ наукового пізнання, принципів організації дослідницької діяльності та методів аналізу. Вони передбачають формування вмінь працювати з науковими джерелами, застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, а також інтегрувати теоретичні знання і практичні навички. Універсальність курсів дає змогу здобувачам вищої освіти набути досвід проведення досліджень, необхідний для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Вибір ономастичного матеріалу як предмета дослідження зумовлений його багатоплановістю та дидактичним потенціалом. Власні назви відображають мовні, культурні, історичні та соціальні процеси, що уможливорює використовувати їх як засіб розвитку аналітичного мислення, формування навичок інтерпретації та самостійного наукового пошуку.

Проблеми методології наукових досліджень та формування дослідницьких умінь у різних галузях знань були предметом численних студій. Особлива увага приділяється інтеграції теоретичної підготовки з практичною діяльністю та використанню міждисциплінарних підходів. У цьому контексті ономастика є ефективним навчальним інструментом для розвитку дослідницьких умінь студентів.

Аналіз досліджень. Методологічні принципи ономастики як науки доволі докладно схарактеризував Ю. Карпенко. При цьому автор виокремив дві праці, що стосуються методів дослідження лінгвістичного, зокрема ономастичного, матеріалу: статтю О. Мельничука, на яку тепер покликаються мало чи не всі мовознавці в методологічному розділі своїх досліджень, та розвідку А. Білецького «Основні методи дослідження в сучасному мовознавстві». При цьому вчений задекларував своє розуміння методології, методики, методів та прийомів дослідження:

«Методом називається сукупність прийомів, послідовне використання яких дозволяє досягти певної, заздалегідь сформульованої мети; методологія ж являє собою сукупність методів, послідовне застосування яких дає змогу одержати певний бажаний результат, а саме запропонувати розв'язання внутрішньої наукової проблеми» (Карпенко 2009, с. 285). Методологічну базу дослідження ономастичного матеріалу сьогодні становлять положення, сформульовані в наукових студіях Л. Белея, С. Вербича, Д. Бучка, Л. Гумецької, І. Желізняк, О. Карпенко, Ю. Карпенка, Н. Колесник, З. Купчинської, О. Купчинського, Г. Лукаш, В. Лучика, В. Німчука, С. Пахомової, М. Торчинського, М. Худаша, П. Чучки, В. Шульгача та інших українських ономастів.

Мета статті – проаналізувати методи ономастичних досліджень та розкрити їхню методологію в контексті навчальних дисциплін «Методологія наукових досліджень», «Методологія лінгвістичних досліджень», «Основи педагогічних досліджень та академічної доброчесності».

Визначена мета передбачає розв'язання таких завдань: з'ясувати сутність поняття методології наукових досліджень; схарактеризувати основні методи ономастичних досліджень; визначити специфіку їх застосування в ономастиці; обґрунтувати доцільність використання спеціальних методів дослідження у межах навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень», «Методологія лінгвістичних досліджень», «Основи педагогічних досліджень та академічної доброчесності»; окреслити значення ономастичних студій у підготовці здобувачів вищої освіти – майбутніх учителів.

Виклад основного матеріалу. Методологія наукових досліджень є фундаментальним компонентом будь-якої наукової діяльності, оскільки визначає загальні принципи, підходи та способи пізнання об'єктивної дійсності. У сучасній науці методологію розглядають як цілісну систему теоретичних засад, що регулюють процес організації дослідження, добір методів, а також інтерпретацію отриманих результатів. Вона забезпечує логічну послідовність наукового пошуку, його обґрунтованість і достовірність. Сутність методології полягає не лише у визначенні сукупності методів, а й у формуванні наукового світогляду дослідника, його здатності критично осмислювати явища, обирати адекватні підходи до їх аналізу та узагальнення. У цьому контексті методологія виконує як теоретичну, так і практичну функції: з одного боку, вона окреслює концептуальні рами дослідження, а з іншого – спрямовує конкретні дослідницькі дії.

Сьогодні особливого значення набуває розуміння структури методології, яка охоплює філософський, загальнонауковий і спеціально-науковий рівні. Такий підхід дає змогу здобувачам вищої освіти усвідомити багатовимірність наукового пізнання та сформувати навички свідомого й обґрунтованого використання методів у власній дослідницькій діяльності.

Ономастичні дослідження ґрунтуються на використанні комплексу методів, які забезпечують всебічний аналіз власних назв у різних аспектах їхнього функціонування. Вибір методів зумовлений специфікою об'єкта дослідження – онімів, що поєднують мовні, історичні та культурні характеристики.

Науковим підходом, спрямованим на фіксацію, систематизацію та характеристику власних назв, є *описовий метод*. Він передбачає: збір фактичного матеріалу, його упорядкування (класифікацію за різними ознаками), фіксацію мовних особливостей (фонетичних, словотвірних, морфологічних), подання системного опису функціонування власних назв у мові. Основними ознаками описового методу в практиці проведення ономастичних досліджень є емпіричність (опора на реальний мовний матеріал – документи, карти, усне мовлення респондентів тощо), синхронність (дослідження власних назв у певному часовому зрізі), об'єктивність та системність.

Описовий метод аналізу ономастичного матеріалу передбачає дослідження структури назви, моделей творення, семантичних груп, варіантності та функціонування онімів у мовленні. Цей метод створює фактичну базу для подальших досліджень, забезпечує укладання словників власних назв, є необхідним етапом будь-якого ономастичного аналізу. Попри те, що описовий метод не пояснює походження онімів та потребує доповнення іншими методами, він є фундаментом ономастичних студій, дає змогу впорядкувати та репрезентувати мовний матеріал, слугує відправною точкою для глибших інтерпретацій і забезпечує наукову достовірність подальших досліджень.

Одним із провідних методом ономастичних студій є *етимологічний метод*, спрямований на з'ясування походження власних назв, встановлення їхнього первісного значення та джерел

формування. Він дає змогу простежити історичні зміни в ономастичній системі та виявити зв'язки між мовою і культурою. Використання прийомів етимологічного аналізу та аналізу словникових дефініцій уможлиблює розгляд тих онімів, генеза яких в українській ономастиці вважається спірною або затемненою (Котович, 2020, с. 61). Сьогодні методику етимологічного аналізу успішно реалізують у своїх працях практично всі ономасти (Słowiańska, 2002, s. 69). Власні назви є вторинними щодо загальних назв. Якщо ж зв'язок між онімом та апелятивом не є очевидним і безсумнівним, то природно постає потреба у проведенні спеціального етимологічного дослідження для встановлення цього зв'язку (Білецький, 2012, с. 216).

В. Лучик наголошує, що епізодичні спроби пояснити походження пропріальної лексики робилися здавна, однак тільки в 50-і рр. XX ст. з'явилися перші кваліфіковані етимологічні дослідження (Słowiańska, 2002, с. 138). Сьогодні ж етимологічний метод є провідним в ономастиці.

Важливе місце посідає **історичний метод**, який передбачає дослідження онімів у діяхронному аспекті з урахуванням історичних умов їх виникнення та розвитку. Завдяки цьому методу вчені відтворюють давні мовні процеси та встановлюють динаміку змін у системі власних назв. К. Цілуйко ще в середини XX ст. закликав реалізовувати комплексний мовно-історико-географічний підхід, який найкраще забезпечує достовірність і надійність результатів ономастичних студій (Słowiańska, 2002, с. 69). Тож у багатьох сучасних студіях з ономастики порівняльно-історичний метод, за допомогою якого дослідники відновлюють первісну (апелятивну) семантику й початкову форму онімів насамперед із етимологічно непрозорими основами, є також одним із основних методів аналізу.

Порівняльний метод дає можливість зіставляти оніми різних територій, мов або історичних періодів, що сприяє виявленню спільних і відмінних рис у їхній структурі та семантиці. Його застосування особливо важливе для встановлення типологічних закономірностей. Загалом лінгвістичний вияв *порівняльно-історичного методу* – це реконструкція архаїчних онімотвірних моделей, онімних та апелятивних етимонів, аналіз фонеморфемних та лексичних трансформацій. А. Білецький наголошує, що в ньому поєднується паралельне вивчення гетеросистемного мовного матеріалу (зіставлення, конфронтація) з історичним розглядом досліджуваних одиниць. Однак цим не вичерпуються компаративні процедури. До них зараховано, зокрема, систематичний аналіз чи розгляд фактів як компонентів певних систем, а також розташування фактів за їхньою відносною хронологією (Білецький, 2012, с. 214).

Важливим є **структурно-словотвірний метод**, орієнтований на аналіз будови власних назв, їх морфемного складу, моделей творення та словотвірних типів. Цей метод допомагає з'ясувати внутрішню організацію онімів і закономірності їх формування. У межах системно-структурної парадигми дослідження за безпосередніми складниками, опозиційний, трансформаційний, компонентний аналіз стають максимально формалізованими, а синхронія, системність і знаковість мови сприймається як вихідна ціннісна настанова, що має на меті визначення внутрішньосистемних протиставлень і кореляцій (Голубовська, 2016, с. 152).

Дистрибутивний аналіз в ономастиці – це метод дослідження власних назв, що ґрунтується на вивченні їхнього розподілу (дистрибуції) у мовленні, текстах і мовній системі загалом, а також на з'ясуванні закономірностей їх поєднання з іншими мовними одиницями. Сутність цього методу полягає у визначенні позицій, у яких уживаються оніми, їхнього оточення (контексту), частотності та сполучуваності з різними словами і граматичними формами. Це дає змогу виявити функціональні особливості онімів і встановити їхнє місце в мовній структурі. Дистрибутивний аналіз передбачає вивчення контекстів уживання онімів у різних типах текстів, аналіз їхньої синтаксичної поведінки, дослідження сполучуваності з апелятивами, встановлення частотності використання, виявлення варіантів форм тощо.

Застосування цього методу дає змогу з'ясувати функціональні можливості онімів у мовленні, виявити типові моделі їх уживання, розмежувати різні класи власних назв за їх дистрибутивними ознаками, простежити стилістичні та жанрові особливості функціонування онімів. Особливого значення дистрибутивний аналіз набуває у поєднанні з іншими методами, оскільки дає змогу не лише описати формальні характеристики власних назв, а й глибше зрозуміти їхню роль у комунікації.

Методика безпосередніх складників – це структурний метод аналізу власних назв, що полягає у поетапному членуванні оніма на його складові елементи (безпосередні складники)

з метою з'ясування його будови, способів творення та внутрішніх зв'язків між компонентами. Сутність цієї методики полягає в тому, що, наприклад, складна власна назва розглядається як ієрархічно організована структура, яку можна послідовно розкладати на два (рідше більше) безпосередніх складники доти, доки не буде досягнуто найпростіших, неподільних елементів. Така методика передбачає виокремлення основних компонентів оніма, поетапне членування назви на бінарні структури, встановлення структурних зв'язків між компонентами, аналіз словотвірних моделей, за якими утворено власну назву, інтерпретацію семантики кожного складника і цілого оніма. Застосування методики безпосередніх складників дає змогу з'ясувати внутрішню організацію власних назв, виявити продуктивні словотвірні моделі в ономастиці, уточнити етимологію складних онімів, розмежувати структурні типи власних назв, простежити взаємодію лексичних і граматичних компонентів у складі оніма.

Трансформаційний метод – це спосіб дослідження власних назв, що полягає у виявленні їхніх структурних і семантичних особливостей шляхом застосування різних перетворень (трансформацій) і зіставлення отриманих варіантів. Сутність цього методу полягає у свідомій зміні форми або структури оніма (чи конструкції з ним) для з'ясування його внутрішньої організації, граматичних властивостей, словотвірних зв'язків і функціональних можливостей. Такі трансформації уможливають встановити приховані відношення між компонентами власної назви та виявити її глибинну модель.

Трансформаційний метод передбачає перетворення синтаксичних конструкцій із власними назвами, варіювання форм оніма, уведення апелятивів або інших онімів у типові моделі, розгортання скорочених назв у повні та, навпаки, їх згортання, заміну одних структурних компонентів іншими для виявлення інваріантної моделі.

У межах структурного методу дослідники використовують *методику компонентного аналізу*, яка забезпечує виокремлення семантичних груп власних назв на основі тотожності значень мотивувальних баз пропріальних одиниць. Сутність цієї методики полягає у виявленні тих елементарних значеннєвих ознак, які лежать в основі власної назви, особливо якщо вона походить від апелятива або сформувалася на базі описових характеристик. Компонентний аналіз передбачає виділення семантичних компонентів (сем) у значенні мотивувального слова або основи оніма, встановлення ядерних і периферійних ознак значення, зіставлення семантичної структури різних онімів, виявлення спільних і відмінних компонентів у межах певних ономастичних груп, аналіз процесів звуження, розширення або переосмислення значення при переході апелятива в онім. Застосування компонентного аналізу дає змогу з'ясувати мотивацію власних назв, реконструювати їх первісне значення, виявити закономірності семантичної деривації в ономастиці, систематизувати оніми за семантичними ознаками, простежити взаємозв'язок між мовною формою та позамовною реальністю.

Ареальний метод в ономастичних дослідженнях – це один із провідних підходів, спрямованих на вивчення просторового (географічного) поширення власних назв, їхньої територіальної варіативності та закономірностей функціонування в межах певних ареалів. Сутність цього методу полягає у встановленні географічних меж уживання онімів, виявленні зон їх концентрації, а також простеженні територіальних відмінностей у структурі, семантиці та функціях власних назв. Це дає змогу реконструювати історичні процеси формування ономастичних систем і з'ясувати вплив різних мовних, культурних та етнічних чинників.

Ареальний метод передбачає фіксацію власних назв у межах певної території, їх систематизацію та класифікацію за типами, нанесення зібраного матеріалу на карти (лінгвістичне картографування), аналіз ізоглос – умовних ліній, що окреслюють межі поширення певних мовних явищ, зіставлення ономастичних даних із діалектологічним, історичним, етнографічним матеріалом.

Особливо важливим є використання картографування, яке уможливлює візуалізацію ареалів поширення тих чи тих назв або їхніх структурних моделей. Завдяки цьому виявляються центри формування певних онімів, шляхи їх поширення, а також контактні зони, де взаємодіють різні мовні традиції. Застосування ареального методу дає змогу встановити регіональні особливості ономастикону, виявити архаїчні та інноваційні явища у власних назвах, простежити історичні міграційні процеси та міжмовні контакти, з'ясувати роль природно-географічних і соціокультурних чинників у формуванні назв.

Суть ойконімної *стратиграфії*, яка ґрунтується на статистиці, ономастичній картосхемі та хронології, всебічно висвітлила З. Купчинська. Статистичні дані в ономастиці інформують

про ті, чи ті закономірності розвитку назв на різних історичних етапах, про їхню динаміку, допомагають не тільки простежувати тенденції еволюції цієї системи на окремій території, але й зробити висновки щодо розвитку певного типу назв на тлі всієї ойконії досліджуваного обширу.

Вчена наголошує, що топонімічні дослідження пов'язані з картою. Ареали географічних назв дають можливість ідентифікувати та реконструювати не лише мовні, але й історичні явища. Картоосхеми укладають, ураховуючи найрізноманітніші параметри: топонімоформанти, походження твірної основи, семантику коренів твірних основ тощо.

І нарешті хронологія важлива у визначенні часу з'яви, продуктивного функціонування й відмирання топонімного типу, оцінки географічних назв як історичного факту, що наближає інформацію топонімії до рівня інформації датованих писемних, археологічних джерел (Купчинська, 2016, с. 12–16).

Важливу роль відіграє також *лінгвокультурологічний метод*, спрямований на виявлення культурної інформації, закладеної у власних назвах. Він дає змогу розкрити зв'язок мови з національною традицією, ментальністю та історичною пам'яттю народу. Розпочавши з цілісного опису, можна з'ясувати специфіку кожного оніма не просто як мовного знака, а як феномена лінгвокультури. Особливість мовно-культурної інтерпретації онімів убачаємо ще й у тому, що це має бути не тільки інвентаризація мовних одиниць, але й визнання власних назв як своєрідних згорнутих текстів, навколо яких вибудовується лінгвальний та екстралінгвальний дискурс. Лінгвокультурологічний аналіз завжди спрямований на прийом культурно-історичної інтерпретації матеріалу, на виявлення та опис культурно-національного компонента семантики досліджуваних ономастичних одиниць (Котович, 2020, с. 59–60).

Стилістичний метод в ономастичних дослідженнях – це спосіб аналізу власних назв, що передбачає вивчення їхніх стилістичних функцій, емоційно-експресивного забарвлення та ролі в різних типах мовлення і текстах. Сутність цього методу полягає у з'ясуванні того, як оніми функціонують у художньому, публіцистичному, науковому, розмовному стилях, які стилістичні відтінки вони отримують залежно від контексту та комунікативної ситуації. Стилістичний метод дає змогу визначити експресивний потенціал власних назв, простежити використання онімів як засобу художньої виразності, з'ясувати роль імен у створенні образності тексту та індивідуального стилю автора, дослідити варіантність форм імен та їхнє стилістичне навантаження, встановити залежність уживання власних назв від функціонального стилю мовлення. Особливо важливим є застосування цього методу за аналізу художніх текстів, де власні назви виконують не лише номінативну, а й естетичну функцію, беруть участь у створенні підтексту, характеристики персонажів і авторської оцінки. Для відбору пропріальних одиниць із текстів використовують *текстологічний аналіз*.

М. Торчинський наголошує на необхідності використання в ономастичних дослідженнях *методів класифікації і систематизації* (при структуруванні онімного простору української мови) та *соціальної типізації* (при вивченні фактів і явищ мови в їхніх зв'язках із соціальними чинниками та історією народу) (Торчинський, 2008, с. 8).

Крім того, у сучасних ономастичних студіях активно застосовують *математично-статистичний метод*, який дає змогу кількісно проаналізувати онімний матеріал, виявити частотність уживання певних типів назв та їх розподіл у мовленні. Елементи кількісного аналізу застосовують для встановлення продуктивності груп онімів та способів їхнього творення.

Отже, поєднання різних методів забезпечує комплексний підхід до вивчення ономастичних одиниць, що є необхідною умовою глибокого й об'єктивного наукового аналізу.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, методологія наукових досліджень є ключовою у формуванні дослідницьких умінь здобувачів вищої освіти, оскільки забезпечує цілісне розуміння принципів, підходів і методів наукового аналізу.

Ономастика як міждисциплінарна галузь мовознавства має значний дидактичний потенціал і може ефективно використовуватися в межах навчальних дисциплін «Методологія наукових досліджень», «Методологія лінгвістичних досліджень», «Основи педагогічних досліджень та академічної доброчесності». Власні назви виступають цінним матеріалом для аналізу, оскільки відображають мовні, історичні, культурні та соціальні процеси, що забезпечує багатомірність їх дослідження.

Сучасні ономастичні студії ґрунтуються на комплексному використанні різних методів, кожен з яких дає змогу розкрити окремі аспекти функціонування власних назв – від їхньої структури й семантики до географічного поширення та культурної зумовленості. Ефективність ономастичних досліджень забезпечує інтеграція зазначених методів, що уможливорює здійснювати всебічний аналіз онімів у синхронному й діахронному, структурному, семантичному та функціональному вимірах. Такий підхід сприяє глибшому розумінню природи власних назв і закономірностей їх розвитку.

Незаперечною є доцільність використання ономастичних методів дослідження у навчальному процесі, зокрема для підготовки майбутніх учителів закладів загальної середньої освіти. Залучення ономастичного матеріалу сприяє формуванню аналітичних умінь, навичок роботи з джерелами, інтерпретації мовних явищ та застосування теоретичних знань на практиці.

Отже, ономастичні студії є важливим засобом інтеграції теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, а використання відповідного методологічного інструментарію відкриває широкі можливості для подальших наукових пошуків і професійного розвитку майбутніх фахівців. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробленні ефективних моделей інтеграції ономастичних знань у зміст професійної підготовки майбутніх учителів, а також у створенні інноваційних методик їх викладання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Білецький, А. О. (2012). *Основи етимологічного дослідження ономастичного матеріалу*. Вибрані праці. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Голубовська, І. О. (2016). Сучасна українська лінгвоконцептологія: стан і перспективи розвитку. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства: зб. наук. праць*, Вип. 10. Т. 1 (А–І). С. 151–159.
- Карпенко, Ю. О. (2009). Про методологію та методіку ономастики як науки. *Записки з українського мовознавства*, Вип. 18. С. 282–289.
- Котович, В. В. (2020). *Ойконімія України як лінгвокультурний феномен*: монографія. Дрогобич: Посвіт.
- Купчинська, З. О. (2016). *Стратиграфія архаїчної ойконімії України*: монографія. Львів: НТШ.
- Торчинський, М. М. (2008). *Структура онімного простору української мови*: монографія. Хмельницький: Авіст.
- Słowiańska onomastyka. Encyklopedia*. (2002). Tom I. Warszawa – Kraków: Towarzystwo naukowe Warszawskie.

REFERENCES

- Biletskyi, A. O. (2012). *Osnovy etymologichnoho doslidzhennia onomastychnoho materialu* [Fundamentals of etymological research of onomastic material]. Vybrani pratsi. Kyiv: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho [in Ukrainian].
- Holubovska, I. O. (2016). Suchasna ukrainska linhvokontseptolohiia: stan i perspektyvy rozvytku [Modern Ukrainian Linguoconceptology: Status and Development Prospects]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznastva: zb. nauk. prats*, Vyp. 10, T. 1 (A–I). S. 151–159 [in Ukrainian].
- Karpenko, Yu. O. (2009). Pro metodolohiiu ta metodyku onomastyky yak nauky [On the methodology and techniques of onomastics as a science]. *Zapysky z ukrainskoho movoznavstva*, Vyp. 18. S. 282–289 [in Ukrainian].
- Kotovych, V. V. (2020). *Oikonimiiia Ukrainy yak linhvokulturnyi fenomen: monohrafiia* [Oikonymy of Ukraine as a Linguistic-Cultural Phenomenon]. Drohobych: Posvit [in Ukrainian].
- Kupchynska, Z. O. (2016). *Stratyhrafiiia arkhaichnoi oikonimii Ukrainy: monohrafiia* [Stratigraphy of the Archaic Oikonomia of Ukraine]. Lviv: NTSh [in Ukrainian].
- Torchynskyi, M. M. (2008). *Struktura onimnoho prostoru ukrainskoi movy: monohrafiia* [The structure of the onymous space of the Ukrainian language]. Khmelnytskyi: Avist [in Ukrainian].
- Słowiańska onomastyka. Encyklopedia*. (2002). [Slavic onomastics. Encyclopedia]. Tom I. Warszawa – Kraków: Towarzystwo naukowe Warszawskie [in Polish].

Дата першого надходження статті до видання: 18.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026



Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)